רמז דִּין אֵינָם יְהוּדִים הַמְּבִיאִים כְּתָבִים בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א [א]שׁוֹלֵחַ אָדָם (א) אִגֶּרֶת בְּיַד אֵינוֹ יְהוּדִי וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת (ב) עִם חַשֵּׁכָה, וְהוּא (פ) שֶׁקִּצֵּץ לוֹ דָּמִים, (ג) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ (ג) (ד) שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת. וְאִם לֹא קִצֵּץ, אִי (ה) לֹא קְבִיעַ (ג) בֵּי דַּוָּאר (פְּרוּשׁ, אִישׁ יָדוּעַ שֶׁכָּל כְּתָב אֵלָיו יוֹבָל וְהוּא מְשַׁלְּחוֹ לְמִי שֶׁשָּׁלְחוֹ אֵלָיו) בְּמָתָא, (ו) אָסוּר לִשְׁלֹחַ (ז) אֲפִלּוּ מִיּוֹם רִאשׁוֹן, (ח) וְאִי קְבִיעַ בֵּי דַּוָּאר בְּמָתָא, מְשַׁלְּחָן אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, [ב]וְהוּא שֶׁיְּהֵא שָׁהוּת בַּיּוֹם כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהַגִּיעַ לְבֵית (ט) הַסְּמוּךְ (ד) *)לַחוֹמָה. הַגָּהָה: (י) וְיֵשׁ מַתִּירִין אֲפִלּוּ לֹא קִצֵּץ, (יא) וַאֲפִלּוּ לֹא קְבִיעַ בֵּי דַּוָּאר בְּמָתָא, אִם מְשַׁלְּחוֹ (ה) בְּיוֹם חֲמִישִׁי אוֹ קֹדֶם לָכֵן, וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עֲלֵיהוּ אִם צְרִיכִים לְכָךְ: **ב** * [ג]אִם הִתְנָה עִמּוֹ שֶׁיִּתֵּן לוֹ שְׂכָרוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ, דֵּינוֹ כְּקוֹצֵץ, דְּסַמְכָא דַּעְתֵּהּ דְּאֵינוֹ יְהוּדִי וּבְדִידֵהּ קָא טָרַח, אֲבָל בִּסְתָם,

א (א) שבת י״ט (ע״א) הָרִי״ף (ו.) וְהָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ לז) שָׁם וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (ה״כ). ב לְפִרוּשׁ הָרַמְבַּ״ם שָׁם. *) (וְהֵיכִינוֹ חוֹמַת הָעִיר שֶׁנִּשְׁתַּלַּח מִשָּׁם, אַךְ הַבַּ״ח יוֹסֵף (ד״ה אין משלחין) לֹא הִכְרִיעַ כֵּן פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י (שם ד״ה לבית הסמוך) לְהָרַמְבַּ״ם (שם), וּכְבָר הִקְשָׁה (שם) פֵּרֵשׁ דְּבָרָיו בְּעִנְיָן אַחֵר עַיֵּן שָׁם). ג הָרַשְׁבָּ״א בְּתְשׁוּבוֹתָיו (ח״ג סי׳ שסח).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (פ) שֶׁקִּצֵּץ. דְּאָז בְּדִידֵיהּ קָא טָרַח וְלֹא בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְהוּא הַדִּין בְּכָל מְלָאכוֹת בְּצִינְן קָצֵץ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן רנ״ב (ס״ב). (וּבְסָפָר אֵלִיָּהוּ רַבָּה (סק״א) הִשִּׂיג עַל מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בָּזֶה וְהָעֲלָה בְּכָתֵב אֵינוֹ יְהוּדִי אוֹ כְּלִי וּמְעוֹת אֲפִלּוּ בְּלֹא קָצֵץ מָתָר, כֵּיוָן דְּלֵית לָן רְשׁוּת הָרַבִּים בְּזֶמֶן הַזֶּה עַיֵּן שָׁם): (ב) שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת. גַּם צָרִיךְ שֶׁיּוֹצִיאוֹ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל קֹדֶם חֲשֵׁכָה. וְאָסוּר לוֹמַר רְאֵה שֶׁתְּהֵא שָׁם בְּיוֹם רִאשׁוֹן אוֹ שֵׁנִי וְיִדּוּעַ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִהְיוֹת שָׁם אֶלָּא אִם כֵּן שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ קָצֵץ אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ג) בֵּי דַּוָּאר. פֵּרוּשׁ שֶׁכָּל שֶׁאֵין בֵּי דַּוָּאר אֶלָּא צָרִיךְ שֶׁיַּגִּיעַ הַכָּתֹב אֶל יְדֵי עַצְמוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּשְׁלַח לוֹ יֵשׁ לַחֹשׁ שֶׁמָּא הוּא אֵינוֹ בְּבֵיתוֹ וְיֵלֵךְ אַחֲרָיו בְּשַׁבָּת, אֲבָל הַבֵּי דַּוָּאר הוּא עַצְמוֹ קָבוּעַ תָּמִיד לִמְלָאכָה זוֹ, וְזֶהוּ שְׁקוֹרִין פָּאסְ״ט מֵיינְשְׁטֶ״ר: (ד) לַחוֹמָה. לְעִיר שֶׁנִּשְׁתַּלַּח שָׁם, כְּלוֹמַר לְבֵית רִאשׁוֹן. בַּ״ח (ס״ב), מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ה) בְּיוֹם חֲמִישִׁי. וַאֲפִלּוּ יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַגִּיעַ לְשָׁם קֹדֶם שַׁבָּת. וְנִרְאֶה לִי דְּאַף לְכַתְּרָא רִאשׁוֹנָה כֵּן שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ קָצֵץ אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּכַוָּנָה אֶת שְׁוָרֵיהֶן לְאֵינוֹ יְהוּדִי כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה בָּהֶן מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, וְהַמְּלָאכָה נִקְרֵאת עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל, וְאַף דְּאֵין לְמִחוֹת בְּיַד הַמַּקְלִין בָּזֶה שַׁיָּשׁ לָהֶם עַל מַה לִּסְמֹךְ, מִכָּל מָקוֹם כָּל בַּעַל נֶפֶשׁ יָחוּשׁ לְעַצְמוֹ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת זֶה כִּי אִם בְּשָׁעַת הַדְּחָק וְעַל פִּי הוֹרָאַת חָכָם. יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לוֹ סוּס וּבָא הַמּוֹשֵׁל הַמַּכִּירוֹ לְהַשְׁאִילוֹ אוֹ לְהַשְׂכִּירוֹ וְהוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְמָאֵן נָגְדּוֹ מִפְּנֵי אֵיבָה, יִמְכְּרֶנּוּ לוֹ בְּדָבָר מוּעָט וְאָז יוּכַל הַמּוֹשֵׁל לַעֲשׂוֹת בּוֹ כִּרְצוֹנוֹ, וְאִם אַחַר כָּךְ יַחֲזֹר וְיִתֵּן לוֹ הַסּוּס וְגַם הַשְּׂכִירוּת, מֻתָּנֶה בְּעִלְמָא יְהֵיב לֵיהּ [וְתַשּׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב (ח״ב סי׳ לט) וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ש) שֶׁהִסְכִּים גַּם כֵּן עִמּוֹ נָגֶד הַיַּד אַהֲרֹן (הגב״י)]:

בְּאוּר הֲלָכָה

א (א) אִגֶּרֶת. הוּא הַדִּין (פ) בְּכָל מְלָאכוֹת כְּשֶׁנּוֹתֵן לוֹ וְאֵין שָׁהוּת לָגְמְרוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת בְּעֵינֵן דַּוְקָא שֶׁיִּקְצֹב לוֹ דָּמִים בְּעֵד מְלַאכְתּוֹ, דְּאָז אַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ קָעָבִיד וְלֹא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל וְכִדְאִיתָא לְקַמָּן בְּסִימָן רנ״ב סָעִיף ב׳, אֶלָּא נָקֵט אִגֶּרֶת לְאַשְׁמוּעִינַן דְּאִי לֹא קָצֵץ וְלֹא קְבִיעַ בֵּי דַּוָּאר בְּמָתָא אָסוּר כְּדִמַסְתֵּיק, וְהַשְׁתָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּן (סק״ה), אֲבָל שְׁאָר כֵּלִים וַחֲפָצִים אוֹ מָעוֹת אִם שׁוֹלֵחַ בְּיַד אֵינוֹ יְהוּדִי בְּעֶרֶב שַׁבָּת הַדִּין כְּמוֹ בְּכָל מְלָאכוֹת, וּלְכָךְ אֲפִלּוּ אִם לֹא קָצֵץ (ג) אִם יֵשׁ שָׁהוּת בַּיּוֹם לְהַגִּיעַ לִמְקוֹם מִי שֶׁנִּשְׁתַּלַּח לוֹ מָתָר, וְלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא לֹא יִמְצָאֶנּוּ בְּבֵיתוֹ וְיִצְטָרֵךְ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו בְּשַׁבָּת: **(ב) עִם חֲשֵׁכָה.** הֵינוּ (ג) בְּעוֹד שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַ, וְגַם צָרִיךְ שֶׁיְּצֵא הָאֵינוֹ יְהוּדִי מִפֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל קֹדֶם הַשַּׁבָּת [רַמְבַּ״ם (פ״ו ה״כ)]: **(ג) וּבִלְבַד וְכוּ׳.** וְאִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי אָמַר מֵעַצְמוֹ שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת, (ד) לֵית לָן בָּהּ, כֵּיוָן שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל לֹא אָמַר לוֹ זֶה וְאֵינוֹ יְהוּדִי אַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ קָעָבִיד בִּשְׁבִיל שְׁכִירוּתֵיהּ: **(ד) שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת.** וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ רְאֵה שֶׁתְּהֵא שָׁם בְּיוֹם רִאשׁוֹן אוֹ בְּיוֹם שֵׁנִי וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה וְיִדּוּעַ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִהְיוֹת שָׁם אֶלָּא אִם כֵּן יֵלֵךְ בְּשַׁבָּת, דְּזֶה הֲוֵי כְּאִלּוּ אָמַר לוֹ לֵךְ בְּשַׁבָּת [אַחֲרוֹנִים]: **(ה) לֹא קְבִיעַ בֵּי דַּוָּאר וְכוּ׳.** הֵינוּ שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ תָּמִיד הַבֵּי דַּוָּאר בְּאוֹתָהּ הָעִיר שֶׁנִּשְׁתַּלַּח שָׁם אֶלָּא הוֹלֵךְ לִפְעָמִים לְמָקוֹם אַחֵר, אָסוּר, (ה) דְּשָׁמָּא לֹא יִמְצָאֶנּוּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְיִצְטָרֵךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו בְּשַׁבָּת. (ו) וּלְכָךְ הֶחְמִירוּ כֻּלֵּי הַאי וְחָשְׁשׁוּ לָזֶה בְּעִנְיָנֵנוּ, דְּכֵיוָן שֶׁכָּתַב יָדוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל נוֹשֶׁא, וְנָכְרִי מַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל, יֹאמְרוּ בְּשַׁבָּת נָתַן לוֹ לְהוֹלִיךְ, וְאִם כֵּן נִכְתֹּב הָאִגֶּרֶת בְּכָתֹב אֵינָם יְהוּדִים שָׁרֵי לְהוֹלִיךְ אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת וּבְלֹא קָצֵץ כֹּל שֶׁכֵּן (סק״א) שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם לְהַגִּיעַ לְבֵית רִאשׁוֹן הַסָּמוּךְ לַחוֹמָה, וּכְמוֹ שֶׁהִתִּירוּ לְעֵיל (סק״א) בְּשׁוֹלֵחַ שְׁאָר כֵּלִים וַחֲפָצִים עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי: **(ו) אָסוּר לִשְׁלֹחַ.** כָּתַב עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א), וְנִרְאֶה דְּכָל זֶה מִיִּירֵי כְּשֶׁשּׁוֹלֵחַ עַל יְדֵי הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְיַד הַבֵּי דַּוָּאר, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מְשַׁלֵּחַ אִגֶּרֶת עַל יָדוֹ לְחַבְרוֹ, אֵין לַחֹשׁ שֶׁמָּא לֹא יִמְצָאֶנּוּ בְּבֵיתוֹ שֶׁיֵּלֵךְ אַחֲרָיו בְּשַׁבָּת, וְשָׁרֵי אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת וּבְלֹא קָצֵץ כֹּל שֶׁכֵּן לְהַגִּיעַ שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם, וְכֵן נוֹטָה דַּעַת מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי אַבְרָהָם מִפְּרָג הַמּוּבָא בַּבַּ״ח (ס״ג) וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהֶאֱרִיךְ וּמַסִּיק לְהָקֵל בָּזֶה. וְדַעַת הַטַּ״ז (סק״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) דְּגַם בְּשׁוֹלֵחַ אִגֶּרֶת לַחֲבְרוֹ גַּם כֵּן יֵשׁ חֶשְׁשׁ זֶה. וּבְפֻרּוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (יט. ד״ה ת״ר לא ישכיר) שֶׁיָּצָא עַתָּה לְאוֹר מוּכָח כְּהָעוֹלַת שַׁבָּת עַיֵּן שָׁם. (ז) וּמִיהוּ אִם אָמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֵּלֵךְ לְשָׁם וְיִמְסֹר לִבְנֵי בֵיתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ אִם לֹא יִמְצָאֶנּוּ, לְכֻלֵּי עָלְמָא שָׁרֵי אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת וּבְלֹא קָצֵץ כֹּל שֶׁכֵּן לְהַגִּיעַ לְבֵית רִאשׁוֹן הַסָּמוּךְ לַחוֹמָה שֶׁל הָעִיר שֶׁהָאִישׁ שָׁם: **(ז) אֲפִלּוּ מִיּוֹם רִאשׁוֹן.** וְאִם הוּא דֶּרֶךְ קָרוֹב כְּגוֹן מַהֲלַךְ יוֹם אֶחָד, נִרְאֶה דְּאַף אִם הוּא מְשַׁלְּחוֹ בְּיוֹם שֵׁנִי וּשְׁלִישִׁי שָׁרֵי, שֶׁאַף שֶׁלֹּא יִמְצָאֶנּוּ בְּבֵיתוֹ יֵשׁ לוֹ שָׁהוּת הַרְבֵּה לְלֶכֶת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד)]: **(ח) וְאִי קְבִיעַ בֵּי דַּוָּאר.** הֵינוּ (ח) שֶׁהָאִישׁ הַמְמֻנֶּה עַל זֶה קָבוּעַ שָׁם תָּמִיד, (ט) וּבְכָלָל זֶה הוּא מָה שֶׁקּוֹרִין עַכְשָׁו פָּאשְׁטְמֵייסְטֶער שֶׁרָגִיל לִהְיוֹת בִּמְקוֹמוֹת גְּדוֹלִים שֶׁהוּא עוֹמֵד עַל הַמִּשְׁמָר בְּעִתִּים יְדוּעִים לְקַבֵּל כְּתָבִים וּלְשָׁלְחָם לְהַשַּׁיָּכִים לְכָתְבִים הָהֵם: **(ט) הַסָּמוּךְ לַחוֹמָה.** לְעִיר שֶׁנִּשְׁתַּלַּח שָׁם, (י) כְּלוֹמַר לְבֵית רִאשׁוֹן מִבִּפְנִים: (י) וְיֵשׁ מַתִּירִין וְכוּ׳. טַעֲמַיְיהוּ דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא אָמַר לוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהָדְיָא שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת, אֵין לָאֲסֹר כִּי אִם סָמוּךְ לְשַׁבָּת דְּנִרְאֶה כְּשֶׁלּוּחוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לָזֶה, וַאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת אֲמַר לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, אֲבָל מֵפְלָג מִן הַשַּׁבָּת קָצַת לֹא עֲשָׂה מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, וּלְפִיכָךְ אֵין לָאֲסֹר כִּי אִם בְּיוֹם עֶרֶב שַׁבָּת [הָרֹא״ש (פ״א סי׳ לז)]: **(יא) וַאֲפִלּוּ לֹא קְבִיעַ.** (יא) וַאֲפִלּוּ (יט) יְדוּעַ שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַגִּיעַ לְשָׁם קֹדֶם שַׁבָּת גַּם כֵּן שָׁרֵי לְדַעָה זוֹ, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא מֻפְלָג מִן הַשַּׁבָּת לֹא מִיחֲזֵי כְּשׁלּוּחוֹ וְכַנַּ״ל:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ב) פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק א״ב) בְּבֵאוּר הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וְהָאֲלִיָּה רַבָּה רָצָה לְחַדֵּשׁ דַּאֲפִלּוּ בְּאֵין שְׁהוּת מָתָר בָּם, וְחָמַהּ עָלָיו הַפְּרִי מְגַדִּים דְּמִנַּיִן לוֹ זֶה, וְכֵן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת שַׁבָּת (סק״ב) וְהַגְּרַ״ז (ס״ו) כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, **וְאִם קָצַץ אֲפִלּוּ עִם חֲשֵׁכָה מָתָר אִם לֹא פֵּרֵשׁ לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת** כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב כָּאן וּבְסִימָן רנ״ב (ס״ב): **(ג) אֲלִיָּה רַבָּה** (סק״ב) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק יב), וְהוּא נוֹבַע מֵהַמִּשְׁנָה שַׁבָּת י״ח (ע״א) דְּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין עִם הַשָּׁמֶשׁ וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה עם השמש), וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגָּרְ״א: **(ד)** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש בשם הרמב״ם): **(ה)** רַשִׁ״י (ט. ד״ה שכיחא): **(ו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) בְּשֵׁם פּוֹסְקִים: **(ז)** פְּרִי מְגַדִּים (משז״ט סק״ב): **(ח)** מוּכָח מִמָּגֵן אַבְרָהָם (שם): **(ט)** טַ״ז (סק״ב): **(י)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג), **וְאִם הַבֵּי דַּוָּאר יָדוּעַ לוֹ שֶׁהוּא בְּקָצֶה הָאַחֵר שֶׁל הָעִיר, אֲפִלּוּ אִם הָעִיר מֻקָּף חוֹמָה אֲשֶׁר דַּרְכּוֹ שֶׁיַּגִּיעַ לְשָׁם מִבְּעוֹד יוֹם.** פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג): **(יא)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמז

ד שם בְּגֶמָרָא לְפָרוּשׁ הָרַ"ן שָׁם (ו. ד"ה גרסינן). ה מֻהָרַ"י אַבּוּהַב. ו שם. ז שם.

(יב) אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ שֶׁיִּתֵּן לוֹ שָׂכָר, אָסוּר, דִּלְא סָמְכָא דַּעְתֵּהּ וּבְדִיעְבַד אַל קָא טָרַח: ג (יג) ד אִם שָׂכְרוֹ לְיָמִים, דָּבָר קָצוּב בְּכָל יוֹם בַּהֲלִיכָתוֹ וּבַחֲזָרָתוֹ, אֲבָל אִינוֹ מַקְפִּיד עִמּוֹ מָתַי יֵלֵךְ, אִם הוּא (יד) בְּעֶרֶב שַׁבָּת אָסוּר, דִּכְשֶׁיּוֹצֵא בְּשַׁבָּת נִרְאֶה כְּאִלּוּ הִתְנָה עִמּוֹ כָּךְ: ד ה אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי מוֹלִיךְ הַכְּתָב בְּחִנָּם, אֲפִלּוּ נִתְּנָה לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת מַתָּר, (טו) שֶׁהֲרֵי הָאֵינוֹ יְהוּדִי מֵאֲלָיו הוּא עוֹשֶׂה זֶה וְאֵינוֹ אֶלָּא לְהַחֲזִיק טוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מַה שֶּׁקִּבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהָוֵי לֵיהּ כְּאִלּוּ קָצַץ. הַגָּהּ: וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְסִבְרָא לְהוּ דְּכֹל שֶׁעוֹשֶׂה בְּחִנָּם (ו) אָסוּר (בית יוסף (ס"ר רנב ד"ה ומ"ש רמז 66"כ)), (טז) וְטוֹב לְהַחְמִיר. אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי מַתְחִיל עִם הַיִּשְׂרָאֵל לוֹמַר שֶׁיֵּלֵךְ לוֹ בְּחִנָּם, וַדַּאי דַּעְתּוֹ עַל הַטּוֹבָה שֶׁיְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְשָׂרִי: ה ו אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי (יז) הוֹלֵךְ מַעֲצְמוֹ לְמָקוֹם אַחֵר וְיִשְׂרָאֵל נוֹתֵן לוֹ אִגָּרֶת, מַתָּר (יח) בְּכָל (ז) גַּוְנָא: ו ז מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂכִיר אֵינוֹ יְהוּדִי * לְשָׁנָה אוֹ יוֹתֵר, (יט) אָסוּר לְשַׁלְּחוֹ (ח) עֶרֶב שַׁבָּת בְּאִגֶּרֶת. הַגָּהּ: וּמִיהוּ אִם לֹא שָׂכָרוֹ רַק לִשְׁלִיחוּת אִגֶּרֶת, יֵשׁ מַתִּירִין, (כ) כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן רמ"ד (ס"ס):

בֵּאוּר הַהֲלָכָה

שֶׁיִּתְפַּשֵּׁר עִמּוֹ, וְכֹמוֹ שֶׁבֵּרַרְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסִימָן רנ"ב סָעִיף ב' (ד"ה אם קצץ):

ו * **לְשָׁנָה וְכוּ'.** הַטַּעַם דְּאַף שֶׁהוּא קוֹצֵץ לוֹ שְׂכָרוֹ עֲבוּר כָּל הַשָּׁנָה מִכָּל מָקוֹם לֹא חִשְׁבִינַן זֶה כְּקָצַץ, דְּעִקַּר טַעְמָא דִּקְצִיצָה מִהֲנֵי מִשּׁוּם דְּאֵין לְיִשְׂרָאֵל נְפָקָא מִינָה מִזֶּה דְּאִם לֹא יַעֲשֶׂה בְּיוֹם זֶה יַעֲשֶׂה בְּיוֹם אַחֵר וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי אַדַּעְתָּא דְּנַפְשֵׁיהּ עָבִיד לְמֵהַר לְהַשְׁלִים מְלַאכְתּוֹ, אֲבָל בְּצִנְעָן זֶה שֶׁהוּא שָׂכוּר לְכָל הַמְּלָאכוֹת קָרוֹב לְוַדַּאי שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְמָחָר לְמְלַאכְתָּה אַחֶרֶת וְאִם כֵּן מְרֵיחַ הַיִּשְׂרָאֵל בְּמְלַאכְתּוֹ אֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת וַהֲרֵי הוּא כְּשֶׁלּוֹחוֹ לָזֶה, וּלְפִי זֶה הָיָה לוֹ לְהַמְחֵבֵר לֶאֱסֹר אֲפִלּוּ מִיּוֹם רִאשׁוֹן לְשִׁיטָתוֹ לְעֵיל בְּסָעִיף א' בְּלֹא קָצַץ, אֶלָּא דְּמִשּׁוּם דְּסִבְרָא זוֹ דְּזֶה לֹא חָשׁוּב כְּקָצַץ לֹא פְּסִיקָא לֵיהּ כָּל כָּךְ כִּדְאִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף לְעֵיל בְּסִימָן רמ"ד (ד"ה ולענין) וְכָאן בְּסִימָן זֶה (ד"ה וכתב עוד הגאון מהר"י), וְלָכֵן סָמַךְ בָּזֶה אַיֵּשׁ מַתִּירִין הַנִּזְכָּר בְּסָעִיף א' בַּהֶגָּ"ה וְלֹא אָסַר אֶלָּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת:

בֵּאוּר הַמִּשְׁנָה

ב (יב) אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לֹא מַבָּעְיָא (יב) אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי מִסְתַּפֵּק כְּלָל אִם יִתְּנוּ לוֹ שָׂכָר דְּאָסוּר, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם הַיִּשְׂרָאֵל מֻבְטָח מִמֶּנּוּ שֶׁמְּצַפֶּה לְשָׂכָר מֵאִתּוֹ אוֹ מִמִּי שֶׁנִּשְׁתַּלַּח לוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל לֹא הִבְטִיחוֹ עַדַיִן: **ג (יג) אִם שָׂכְרוֹ לְיָמִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַף שֶׁהִתְּרוּ לְעֵיל (ס"א) בְּקָצַץ אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, הֵינוּ כְּשֶׁהוּא קוֹצֵץ לוֹ סַךְ קָצוּב בְּעֵד פְּעֻלָּתוֹ, דְּאָז אַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ עָבִיד וְלֹא מִנְּכַר כְּלָל שֶׁהַמְּלָאכָה הַנַּעֲשֵׂית בְּשַׁבָּת הוּא בִּשְׁלִיחוּת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל כְּשֶׁשָּׂכָרוֹ לְיָמִים שֶׁקּוֹצֵב לוֹ שָׂכָר בְּעֵד כָּל יוֹם, אַף שֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עָלָיו מָתַי יֵלֵךְ (יג) וְאַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ עָבִיד פְּעֻלָּתוֹ גַּם בָּזֶה [וּלְפִיכָךְ עָדִיף מִלֹּא קָצַץ כְּלָל וּמֵתָּר בְּרִבִיעִי וַחֲמִישִׁי אַף לְדַעַת הַמְחַבֵּר], מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁשּׁוֹכְרוֹ בָּעֶרֶב שַׁבָּת אָסוּר, דִּכְיָון שֶׁיּוֹצֵא תֵּכֶף בְּשַׁבָּת נִרְאֶה כְּאִלּוּ הִתְנָה עִמּוֹ כָּךְ וּבִשְׁלִיחוּתוֹ הוֹלֵךְ מֵאַחַר שֶׁנָּתַן לוֹ שָׂכָר בְּעֵד הַיּוֹם: **(יד) בְּעֶרֶב שַׁבָּת.** אֲבָל בְּיוֹם חֲמִישִׁי מֻתָּר, וּלְדַעַת הָרַמְ"א לְעֵיל בַּהֶגָּ"ה אֲפִלּוּ לֹא קָצַץ כְּלָל מֻתָּר בְּיוֹם חֲמִישִׁי: **ד (טו) שֶׁהֲרֵי הָאֵינוֹ יְהוּדִי מֵאֲלָיו וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ (יד) דְּאֵין הַיִּשְׂרָאֵל כּוֹפֶה אוֹתוֹ עַל כָּךְ אֶלָּא מֵעַצְמוֹ הוּא מִתְרַצֶּה לְהוֹלִיךְ הָאִגֶּרֶת, וְתָלִינַן שֶׁמָּה שֶׁנִּתְרַצָּה הוּא מִפְּנֵי הַטּוֹבָה שֶׁקִּבֵּל מִמֶּנּוּ מִכְּבָר, וְאַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ קָעָבִיד: **(טז) וְטוֹב לְהַחְמִיר.** הַגָּה מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּרַק טוֹב לְחוּשׁ לְדַעָה זוֹ, וְכֵן בַּטַּ"ז (סק"ג) מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ כְּדַעַת הָרִאשׁוֹנָה, אֲבָל בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה סִימָן רנ"ב (אות ב) מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ הוּא כְּהַיֵּשׁ חוֹלְקִין, (טו) וְכֵן בִּלְבוּשׁ וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ח) בְּסִימָן זֶה מַשְׁמַע [א]דְּאָסוּר בְּחִנָּם, וְעַל כֵּן מֵהַנְּכוֹן שֶׁיִּקְצֹב לוֹ עַל כָּל פָּנִים אֵיזֶה דָּבָר מוּעָט עֲבוּר זֶה וְהָוֵי כְּקָצַץ כֵּיוָן שֶׁקִּבֵּל עָלָיו שֶׁיִּהְיֶה זֶה שָׂכְרוֹ, וְכֵן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם (כלל ג סי"א): **ה (יז) הוֹלֵךְ מֵעַצְמוֹ.** הֵינוּ אֲפִלּוּ לֹא קָצַץ לְתֵּן לוֹ שָׂכָר אֶלָּא בְּסָעִיף א' דְּאָסוּר לְשַׁלֵּחַ עַל יָדוֹ כְּשֶׁאֵין קְבוּעַ בֵּי דַּוְאר דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא לֹא יִמְצָאֶנּוּ בְּבֵיתוֹ וְיֵלֵךְ אַחֲרָיו בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרִינַן כָּאן, (טז) כֵּיוָן שֶׁאֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי הוֹלֵךְ בִּשְׁלִיחוּתוֹ אֶלָּא שֶׁמַּעֲצְמוֹ הוֹלֵךְ לְשָׁם, בְּוַדַּאי אִם לֹא יִמְצָאֶנּוּ לֹא יַחְפֹּשׂ אַחֲרָיו. (יז) וְדַוְקָא אִם יֵשׁ שְׁהוּת לְהַגִּיעַ שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל אִם אֵין שְׁהוּת לְהַגִּיעַ שָׁם מִבְּעוֹד יוֹם [ב]אָסוּר אַף בָּזֶה, דְּאַף דַּהֲלִיכָתוֹ בְּשָׁבִיל עַצְמוֹ הוּא, מִכָּל מָקוֹם מַה שֶּׁנּוֹשֵׂא הַמִּכְתָּב הוּא בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְדַע דְּלִתֵּן לוֹ (יח) בְּשַׁבָּת אָסוּר לְכַלֵּי עָלְמָא אֲפִלּוּ בְּהוֹלֵךְ מֵעַצְמוֹ וַאֲפִלּוּ קָצַץ לוֹ שָׂכָרוֹ מִבְּעוֹד יוֹם עֲבוּר זֶה, וְעַל כֵּן אָסוּר לִתֵּן אִגֶּרֶת עַל הַפָּאצְ"ט בְּשַׁבָּת [וּמֵעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר דְּעַל הַפָּאצְ"ט הָוֵי תָּמִיד קֶרֶן] וְאַף אִם אֵינוֹ מְשַׁלֵּם כָּאן מִכָּל מָקוֹם יִצְטָרֵךְ לְשַׁלֵּם מִי שֶׁנִּשְׁתַּלַּח לוֹ] אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ עֵרוּב, וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר דָּבָר זֶה [וְלֹא מְהַנֵּי קְצִיצָה עַל שַׁבָּת גּוּפָא], אַךְ בְּמָקוֹם הֶפְסֵד גָּדוֹל יֵשׁ לְהַתִּיר בְּכַהֲאי גַּוְנָא דְּהָוֵי שְׁבוּת דִּשְׁבוּת בְּמָקוֹם פְּסִידָא דְּמֵתָּר, וְשֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הֶפְסֵד יֵשׁ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בָּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁלֹּא לִתֵּן לְאֵינוֹ יְהוּדִי הָאִגֶּרֶת שֶׁהוּא יִתֵּן אוֹתוֹ עַל הַפָּאצְ"ט בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ בְּקָצַץ, שֶׁהֲרֵי מִיָּחֵד מִלְּאכְתּוֹ עַל שַׁבָּת [חַיֵּי אָדָם בְּכְלָל ג' (סי"א) עַיֵּן שָׁם]: **ו (יט) אָסוּר לְשַׁלְּחוֹ.** דְּמַה שֶּׁהוּא שָׂכִירוֹ לְשָׁנָה לֹא נָחְשַׁב כְּקִצְיָצָה, וְדֵינוֹ בְּכָל הַפְּרָטִים כַּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף א' בְּלֹא קָצַץ, אֶלָּא דְּזֶה מִקְּרֵי קָצַץ כְּמוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וְהַטַּעַם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה לשנה): **(כ) כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל.** הֵינוּ דְּעָה הָרִאשׁוֹנָה שָׁם דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּזֶהוּ נָחְשַׁב כְּקָצַץ עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם. וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לוֹמַר לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ בְּשַׁבָּת כַּנַּ"ל בְּסָעִיף א':

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (יב) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו) וּפְרִי מִגְדִּים (א"א סק"ה), וּמִתְרַץ בָּזֶה דְּלֹא תִּקְשֵׁי מִסָּעִיף ד' דְּהָתָם בְּחִנָּם הֵיינוּ כְּשֶׁאֵינוֹ מִסְתַּפֵּק כְּלָל אִם יִקַּבֵּל שָׂכָר, דְּאִז בְּוַדַּאי עוֹשֶׂה זֶה בְּשָׁבִיל טוֹבָה שֶׁעֲתִידָה: **ג (יג)** אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּמִתְרַצֵּי לְהַחְמִיר בְּעֶרֶב שַׁבָּת, עַיֵּן שָׁם בְּאֲלִיָּה רַבָּה: **ד (יז)** תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ח) וּמִתְרַץ בָּזֶה קֻשְׁיַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ו) עַיֵּן שָׁם: **(טו) וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א** בְּסִימָן רנ"ב (ס"ב) **דְּלוּגְמְיֵהוּ לְעִנְיַן חָנָּם תַּלְיָא אִי מַתָּר לֹא קָצַץ כְּיוֹם רְבִיעִי וַחֲמִישִׁי, וּמִמֵּילָא לְפִי מַה שֶּׁמְּקִלִּין לְעֵיל לְעִנְיַן רְבִיעִי וַחֲמִישִׁי** דְּחוּק לְפִי בֵּאוּרוֹ: **(יח)** מַגֵּן אַבְרָהָם (שם) וְכֵן הִסְכִּימוּ הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים לְדִינָא, וְאַף שֶׁרָאִיתִי בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שֶׁמִּשְׁמַע שִׁיטַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ [וְקָשְׁיַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְדָחוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסָמוּךְ תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ט)] מִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה לְהָקֵל כִּי רְאִיתִי בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁהֶבִיאוּ שֶׁבְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ"ם (מרוטנבורג ד"פ) סִימָן ר"ב מְבֹאָר כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְעַל כֵּן לְדִינָא צָרִיךְ לְתַפֵּס כֵּן אַף דִּלְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּחוּק לְפִי בֵּאוּרוֹ: **(יח)** מַגֵּן אַבְרָהָם כָּאן (שם) וּבְסִימָן רמ"ו (סק"ו) עַיֵּן שָׁם:

ה (יז) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח) **אֵין שׁוּם מָקוֹר לְהַתֵּר בְּחִנָּם מֵהַיְרוּשַׁלְמִי** (פ"א ה"ט): וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יח)** מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים לְדִינָא, וְאַף שֶׁרָאִיתִי בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שֶׁמִּשְׁמַע שִׁיטַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ [וְקָשְׁיַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְדָחוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסָמוּךְ תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ט)] מִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה לְהָקֵל כִּי רְאִיתִי בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁהֶבִיאוּ שֶׁבְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ"ם (מרוטנבורג ד"פ) סִימָן ר"ב מְבֹאָר כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְעַל כֵּן לְדִינָא צָרִיךְ לְתַפֵּס כֵּן אַף דִּלְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּחוּק לְפִי בֵּאוּרוֹ: **(יח)** מַגֵּן אַבְרָהָם כָּאן (שם) וּבְסִימָן רמ"ו (סק"ו) עַיֵּן שָׁם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ט) כתב שטוב לחוש לדבריהם. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב: יש להחמיר שלא לשלוח בידו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah